

Metams 5 r., pusmečiui 2 r.
60 k., 3 mėnesiams 1 r. 30
kap., 1 mėnesiui 45 k.

UŽSIENIUOSE:
metams 9 rb.; 9 mėnesiams
6 rb. 80 k., 6 mėnesiams
(pusmečiui) 4 rb. 60 k.; 3
mėnesiams 2 rb. 35 k.; 1
mėnesiui 80 kap.

SKELBIMAI:
Petito eilė (4 skiltys) prieš
tekstą 60 k., po tekstą 30 k.

Lietuvių Balsas

Darbo ieškantiems: eilė
10 k. — Giminių ieškantiems:
eilė po teksto 10 k.

REDAKCIJOS
ir ADMINISTRACIJOS adre-
sas: Petrapilis, Saperų g. 9.
n. 9. b. 9. Telef. 286—46.

REDAKCIJA visais reika-
lais priima kasdien, be se-
kmadienių, nuo 12 v. dieną
ligi 4 val. vakaro.

Skyrium numeris
6 kap.

Metai II.

Petrapilis, Rugsėjo 25 d. 1916 m.

N° 73 (102).

„Lietuvių Balso“ skaitytojams.

Kieno prenumerata baigiasi spa-
lių mėn. 1 d., prašome pasiskubinti
užsisakyti tolesniam laikui, kad ne-
susitrukdytų laikraščio siuntinėjimas.

Nuo spalio m. 1 d. ligi metų galo
„Lietuvių Balso“ kaina Rusi-
joje: 1 rub. 30 kap. Užsieniuose 2
rub. 35 kap.

Tuojaus reikalingi

„Lietuvių Balsui“ įgaliojiniai

priimti prenumeratai ir skelbimams šio-
se vietose:

Smolenske	Kreicburge
Orle	Kremenčiuge
Aleksandrovske	Kastramoje
Brianske	Kalugoje
Borovičiuose	Omske
Bolovske	Orenburge
Braslave	Ostrove
Bobre	Petigorske
Baranavičiuose	Pškove
Bachmače	Penzoje
Būda-Kiselevske	Preluose
Balandoje	Pinerovske
Buzuluke	Rrževe
Valke	Romzajuje
Volmare	Riazaniuje
Vladimire	Tambove
Gatčinoje	Troicke
Gorodoke	Čeropoviče
Dysnoje	Caricine
Igumenėje	Šliselburge
Ivano Voznesenske	Elvoje
Kurske	Jurovkoje
Kozlove	Dorpate ir

kitur, kur tik yra būrelis lietuvių, o norėtų
atskiras Nė Nė piktis laikraščio, tai pra-
šome nurodyti mums sąžiningą uolų žmogų,
kuriam ir siuntinėjime „Lietuvių Balso“
atskiram pardavinėjimui.

Del sąjūdį kreipkitės į „Lietuvių Bal-
so“ Administraciją.

Петроградъ, Саперный пер. 9—9.

Petrapilis, rugsėjo 25 d.

Paskutinių kelerių metų mūsų drau-
gių gyvenimas, ypač jų visuotiniai su-
sivienijimai, duoda daug medžiagos pa-
galvoti apie tas formas, į kurias gali
išaugti mūsų ateities visuomenės gyve-
nimas, jeigu apie jį spėsime iš netoli-
mos praities.

Mūsų draugijos ir jų darbavimosi
buvo ir lig šiol tebėra vienintelis bū-
das apsieiti mums viešumoje su įvai-
riais savo reikalais; visuotiniai draugijų
susirinkimai yra vienintelė mokykla,
kuri pratina mūsų visuomenę ir ypač
liaudį interesuotis viešais tautos ir vi-
suomenės dalykais. Krašto savivaldy-
bės, neskaitant supuvusios valsčių tvar-
kos, mes neturėjome nė šešelio.

Taip neilgai dar tegyvenę viešu gy-
venimu, vos tik atkūtę po ilgo miego,
mes jau spėjome įpilti gerą nuodų tau-
rę į liaudies sielą. Ir tikrai, kas gi yra,
jei ne nuodai, jei ne didelis dar nesu-
sivienijęs ir visuomenės klausimuose
dar silpnai tesiorijantuojančios liaudies
visuomeninis demoralizavimas, — tas
įsigalėjęs nuolatinis „nesugriaujamųjų
argumentų“ vartojimas. Rimtai pagal-
vojęs kiekvienas supras, jog tai labai
nesveikas apsieikimas, jog tai didelė
visuomenės liga, kuri kas kart vis dau-
giau įsigali. Kas bus toliau jeigu ji taps

neišgydoma, apie tai kažin, ar yra pa-
galvoję tie, kurie ne tik jos nestabdo,
bet dar kursto.

Jeigu mūsų visuomenis gyvenimas
plėtotųsi normaliai ir tikrai nuosakiai,
tai ir draugijų gyvenime, rodos, turėtų
būti taip: draugijų nariai stengiasi įtrau-
kti į draugijas, kiek galint, daugiau na-
rių. Tuo tikslu jie eina į žmones, į pla-
čią liaudį, per spaudą ir gyvu žodžiu
aiškina draugijos tikslą, uždavinius,
tvarką, naudą ir tt. Žmonės, tuo būdu
įkalbinti, stoja į draugiją ir, jau joje
bebūdami, ištraukia į draugijos gyve-
nimą, per susirinkimus susipažįsta su
visa tvarka, su draugijos reikalais ir
pasidaro tikrais sąmoningais draugijos
nariais ir savo atveju jie jau taip pat
gali aiškinti kitiems ir taip traukti vėl
naujus narius. Bet kad tuo keliu galė-
tų eiti visuomenės augimas, reikalinga,
kad svarstant draugijos reikalus susi-
rinkimuose spęstų tikri argumentai,
tikri išrodymai ir iš jų išeiną tikras
dalyvaujančiųjų nusimanymas.

Gi dabar ką mes matome? Dabar
ne gerų sąmoningų draugijų narių ie-
škoma, bet tik renkama šalia draugijos
balsai. Nepatiko kam kas nors draugi-
joje, sakysim kas nors paliko neišrin-
ktas kad ir į valdybą, arba sumanė kas
butinai įteikti draugijai savo asmens
arba kad ir srovės tikslus, draugijai
visai svetimus, jis eina į žmones, dau-
giausia nesusipratusius, ir renka jų tar-
p naujų narių, bet ne tokių, kuriems
rūpėtų tikri draugijos reikalai, bet to-
kių, kurie balsuotų taip, kaip jiems bus
nurodyta. Tada, renkant tokius naujus
narius ir agituojant tarp liaudies, vi-
duojamasi jau ne draugijos reikalais,
ne jos nauda ar tikslais, bet savo
asmens, egoizmo, arba srovės ego-
jizmo dėsniais. Adeptams įkalbama ne
kad draugijai tai arba tai naudinga,
reikalinga, bet kad draugija reikia taip
arba kitaip pakreipti, išrinkti į valdybą
tuos arba kitus sau tinkamus žmones.

Taip kreivai beaugant mūsų visu-
omenės gyvenimui, visuomenės plėtoji-
mosi bekrypstant į sunkelius, mūsų or-
ganizacijų visuotiniai susirinkimai pa-
sidarė tikrai dideli. Ateini į susirinki-
mą, apmeti jį akimis ir pirmu akymir-
ksniu nudžiungi, pamatęs tiek daug
žmonių. Mat kaip lietuviai greitai auga,
kaip jie interesuojasi ir rūpinasi visu-
omenės reikalais! Bet tai tik pirmu ak-
myrksniu. Vos tik prasideda pats susi-
rinkimas, tuojau pastebi, kad visuotinis
susirinkimas yra nebe plačiam dalykų
svarstymui, aiškinimui reikalingas, o
tik balsavimui. Galvojimas, svarstymas,
rimtas išrodinėjimas čia nereikalingas:
apmeti akimis susirinkimo suolus, maž
daug suskaitei, kiek vienu ir kitu yra,
ir jau iš anksto žinai, kas ir kaip bus
nutarta, kas bus išrinktas. Kad ir kaž-
kaip svarbių argumentų turėtumei prieš
tuos nutarimus, jie tūto nepadės, jie
neatsvers „nesugriaujamųjų“. Visuoti-
ni susirinkimai pasidarė tikra balsavi-
mo mašina.

Visa tai versta verčia susimąstyti,
kas bus toliau, ir rimtai pagalvoti, prie
ko galų gale prieisime ateityje, tuo ke-
liu beeidami. Ar nesulauksime, tokios
gadinės, kad susirinkimai pasidarys jau
nebe balsavimo, bet stačiai kumščio ma-
šina, kad susirinkimuose bus priimami
tų nutarimai, rezoliucijos ir norai, ku-
rių bus stipresnis raumens. Mažne pa-
našių pavyzdžių matome dažnai kad
ir Vengrų parlamente. Arba bus viršus
visuomet tų, kurių pinigų makšna di-
desnė, kaip yra dalimi Amerikos Jung-
tiniuose Valstijuose, kur kraštą valdo,
palyginti nedidelė grupė kapitalistų,
nežiūrint to, kad Amerika turi demo-
kratingiausią konstituciją. Tai visu-
omenės demoralizacijos vaisiai, kad ka-
pitalistai, pasiuntę agitatorių su didele

pinigų makšna, gali nusipirkti sau dar-
bininkų balsus.

Juk ir mes tikimės ateityje susilau-
ksią tos gadinės, kad patys galėsime
spęsti apie save ir savo reikalus. Kas
bus tada. Kaip atrodys mūsų šalis, jei
mes lig dabar sudemoralizuosime mū-
sų liaudį ir ją ne visuomenės reikalų
supratimu, bet egoizmu asmens arba
kad ir siauros grupės.

Gyvenimas Lietuvoje.

(Iš mūsų Kopenhagos korespondento).

(Žiūr. „Liet. Balso“ № 72).

Vyriausybės vietose visokiais virši-
ninkais yra daug atsiųstų iš Poznanės
lenkų, kurie elgiasi su vietos gyvento-
jais ne visai tinkamai.

Kainos nepaprastos: cukraus svaras
50 kap.; muilo sv. 1 rb.; žibalo nėra;
žvakių svarui 1 rb. Nėra kuo dirbti
laukų: apymenkis arklys — 600 rub.;
karvė (gera) iki 1000 rb.

Vokiečių vyriausybė yra kvietusi ir
ramiusius lietuvių gyventojus eiti dir-
bti Vokietijos gilumon amunicijos pa-
brikose. Nuo tokių pasiūlymų žmonės
atsisakė ir pasiūlė imti į pabirkas dir-
bti lietuvių belaisvius (nes pabirkose
galima gerai uždirbti, ir liet. belaisviai
galėtų gerai gyventi iš uždarbio). Lie-
tuviai, pasilikę tėvynėje, bando visus
lietuvių belaisvius sutraukti į vieną ar-
ba bent į kelias stovyklas (liogerius),
idant patogiau būtų šelpti. Taip pat
bandoma išgauti lietuvių cenzorius, kad
belaisviai galėtų lietuviškai susirašinėti.

Paskutinėje lietuvių Loanos Konfe-
rencijoje, tarp kitų dalykų, nutarta ku-
greičiausiai steigti Informacijos Biuras.
Biuras privalo susidėti iš Augštosios
Tarybos — 5 žmonės — ir paties Biu-
ro, vedamo Gabrio. Augštoji Taryba
privalo nuolat būti Šveicarijoje. Biuras
privalo tarp kitko leisti įvairaus turin-
io raštus.

Likusieji Lietuvoje žmonės prašo
lietuvių inteligentus, kas tik gali, grį-
žti tėvynėn, nes jaučiama didelė darbi-
ninkų stoka.

Konferencija taip pat nutarė klabinti
ir Amerikos lietuvių grįžti tėvynėn
jau dabar. Pirmon galvon reikalingi
mokytojai, gydytojai, prekijai. Ameri-
kos lietuvių emigracija, kaip kalbėjo J.
B., privalys ypatingai rūpintis Inform.
Biuru. Pinigai turi būti siunčiami Švei-
carijon ir tiesiai Lietuvon.

Liet. konferencija dėl latvių nieko
aiškiai nenutarė. Buvo mėginta tarties
Loanoje su pačiais latviais, tačiau be
rezultatų. Kauno lietuvių daugiau linke
prie artimo vienijimosi su latviais, gi
Vilniaus lietuvių kiek šalčiau žiūrima į
tą klausimą. Tačiau bendrai tarpu sa-
vęs pasitarus, nutarta nesišalinti nuo
latvių ir tarties su jais dėl ateities.

Gudai palitikos žvilgsniu nėra nusi-
stovėję — tai krypta į lietuvių, tai į
lenkus. Vienok buvusioje tautų konfe-
rencijoje jie ėjo išvien su lietuviais.

Su lenkais nutarta šiuo karo metu
neturėti nieko bendra, nes jie (lenkai)
yra ne tik netolerantingi, bet, siūsdami
didelius pinigus Vilniun, žiauriai ir pirma
proga slopina lietuvių gyvenimą.

Žydai, kiek teko patirti, jau nedaro
šiuo metu jokio „bloko“ su lietuviais,
nekiek teatsižvelgia į lietuvių aspiraci-
jas ir daugiau yra linke į lenkus.

Vokiečiai, kaip jau sakytą, uoliai
ėmė „studijuoti“ lietuvių klausimą ir

daugiau jau žiūri lietuvių reikalų. Lie-
tuviai laikosi šaltai, o nuomonės visų
maža tesiskiria. Iš Lietuvos atvykę lie-
tuviai labai nudžiugo, kad Rusijon iš-
blokštieji tautiečiai ne tik nenusimė,
bet dar pajėgė daug gera padaryti tė-
vynėi (Saulys yra perskaitęs visą „L.
Balso“ komplektą).

J. Savickis.

Del prekių, pramoninkų ir pinigininkų suvažiavimo.

Kur lazda mesi, vis į mokyty žmo-
gų pataikinsi — taip yra sakoma, bet
darbas dirbti nėra kam. Karas, tauta
išblaškyta po plačiąją Rusiją. Kiekvieno
troškimas yra po karą sugrįžus pradėti
daug laisviau, daug savistoviau
gyventi, bet kad kas bandytų ką vei-
kti Lietuvos ir savo geresnei atečiai —
nematyti. Tegu ryto būtų taika — ir
mes pasijustumė visai nepasirengę į
naują Lietuvos gyvenimą. Į mūsų šalį
grįžtų svetimi prekijai, pramoninkai,
pinigininkai ir vėl viską pagriebtų į
savo rankas, o mes lietuviai vėl turė-
tume jiems bernauti, būdami tikrieji
Lietuvos piliečiai. Gyvename sau ra-
miai, rodos, pas mus nieko neatsitiko.
Bet ar galima ilgai snausti. Ne! Jei
mes taip snasime, tai viską prasnau-
sime, prasnasime ir šį svarbų istorinį
momentą. Reikia daugiau mums lai-
kraščiuose rašyti ir skatinti į darbą,
nes tik laikraščiai tegali atkreipti žmo-
nių dėmesį į šio ar tokio reikalą ir su-
daryti opinią jam įvykinti.

A. Dundzilos ir D. Sidlauskio pa-
skatinimai turėtų būti su džiaugsmu
sutikti visų tų, kuriems rūpi sugrįžus
Lietuvon padaryti sau gyvenimą. Min-
tis — paimti į savo rankas prekybą
bei pramonę turi būti mūsų šios dien-
nos obalsui. Reikia apie tai tarties,
reikia surasti kelias, kaip, kokiais prie-
moniais tai įvykinus. Lietuvoje reikia
įkurti savo statymo korporaciją, reikia
įtaisyti ūkio mašinų dirbimas, cemento
pabrikos, žibalo motorijų dirbimas; rei-
kia lietuviams paimti į savo rankas
Lietuvos upes, sudaryti laivų kampani-
jos; reikės įkurti savo žemės trąšų pa-
brikos, nes medžiagos rasis pačioje
Lietuvoje. Daug daug kas reikia įkurti,
sudaryti, įtaisyti, o visam tam reikia
didelių kapitalų. Taigi, kiek galint,
reikia organizuoti kapitalai, reikia or-
ganizuoti technikos pajėgos. Be to, rei-
kia nusistatyti bendras siekinys, kurio
mes turime siekti, tada bendromis pa-
jėgomis bus galima jį įvykinti.

Suvažiavimo sumanytojai turėtų po-
pulerizuoti savo mintis ir idėjas, o ne
laikyti sau vieniems. Naudingi suma-
nymai turi būti visiems gerai žinomi.
Tada ir pats suvažiavimas bus nau-
dingesnis ir vaisingesnis, ir po suva-
žiavimo žmonės bus suprantami susi-
dariusių bendrovių uždaviniai, ir jie
jas rems.

Sumanytas šaukti suvažiavimą Ma-
skoje geras ir laikas paskirtas geras.
Tik dėl suvažiavimo išlaidų. Juk suva-
žiavimas žadamas ne labdary, bet
žmonių, kurie nori paimti į savo ran-
kas šalies prekybą ir pramonę. Tad su-
prantama, patys suvažiavusieji turi ir
jo išlaidas sau pasiimti, o neieškoti,
kas jas padengs. Net negražu tai
būti.

Aš iš savo pusės karštai pritariu
minėtam sumanymui ir, ketindamas
steigti Lietuvoje žibalo motorijų pabirką,
noromis prisidėsiu prie kokios nors

bendrovės, kuri galės mano įstaigai šį tą pagaminti, t. y. su kuria man prisieitų turėti reikalą.

Viena kuri pramonės šaka negali apsieiti be kitos. Iš pradžių kad ir mažos bus lietuvių dirbtuvės ir lėtai eis prekyba, bet turėdamos ryšių tarp savęs, — viena bendrovė iš kitos pirkdama ir parduodama, — ilgainiui sustiprės ir išaugs į dideles korporacijas.

Reikia sudaryti apskritai „biznio“ vedimo tranzakciją, t. y. reikalų vedimo sistemą be didelių formaliųjų ir rašinėjimų bendrovių savo tarpe, nors jos ir nieko bendra tarp savęs neturėtų. Čia įeina specialė knygų vedimo sistema ir prekybos bei pramonės sistemos, negalėsime pigiai varyti prekybos, nes šios dienos sistemai reikia dvigubai žmonių visokiems rašinėjimams; tada tenka kelti prekių kainas. Daug yra svarbių dalykų, apie kuriuos reikia ne tik kalbėti, bet ir laikraščiuose gvildyti.

St. Miliuokas.

Red. prierasas. Straipsnio autorius žiūri į Lietuvos prekybos bei pramonės paėmimą į savo rankas daugiausia vien kapitalisto ir grynai kapitalinio sutvarkymo akimis. Mes suprantame, kad Lietuva tikrai neišliks nesulaukusi kapitalizmo išaugimo. Mes lietuviai esame daugiausia neturtingų žmonių, nekapitalistų tauta, tad mums kur kas daugiau svarbu, kad Lietuvoje įsigalėtų toki produkcijos ir prekybos suvartojimo forma, kurioje galėtų dalyvauti kuoplačiausi sluogsniai žmonių (net visai neturtingų, būtent: tiek produkcijos, tiek suvartojimo kooperacija. Tai mums daug svarbiau, — kad Lietuvoje įsigalėtų ne kapitalistai, kad ir lietuviai, bet lietuvių kooperatyvai. Į tai turėtų atsižvelgti ir projektuojamasis suvažiavimas, jeigu jis įvyks, ir steigti bendroves daugiau kooperacijos pamatais.

Vis dar dėl folkloro rinkimo.

Kiek laiko atgal „Rygos Garsė“ buvo priminta apie moksleivių folkloro rinkimą Maskvoje. Pagirtinas darbas. Malonu išgirsti renkant liaudies dainas, pasakas, patarles, priežodžius, mįsles ir t. t. Malonu matyti moksleivių būrelius, kurie skiria savo laiko tam šventam darbui.

D-ras J. Mikelėnas.

Džiova ir jos gydymas (sanatorijos).

(Žiūr. „L. B. № 72).

Kokie rezultatai šios visuotinės kovos su džiova?

Vyriausybės ir draugijų veikimas padarė tai, kad sirgimas ir mirimas džiova ima žymiai mažėti. Pvzd., Anglijoje džiova labai žymiai sumažėjo. Skaitoma, kad dabar Anglijoje kas metai miršta 60.000 žmonių mažiau negu pirma. Vadinasi Anglijoje jau dabar pasiseka apginti nuo džiovos 60.000 žm. kasmet. Lieka darbininkų maitintojų jau visa armija.

Čia parodysiu skaitmenimis, kaip mažėjo kas metai džiova Anglijoje.

Iš 10.000 gyventojų nuo 1861 lig 65 m. džiova mirė 25 žm.

1866	70	24
1871	75	22
1876	80	20
1881	85	18
1886	90	16
1891	95	14
1896	100	13

Einant šitais skaitmenimis, galima spėti apie ateitį. Spėjama, kad nuo 1901 m. lig 05 m. džiova mirs 11 žm.

1906	10	10
------	----	----

Panašiai daro moksleiviai ir Voroneže. Čia net susidarė tam tikra kuopelė, kuri tais dalykais tesirūpina. Bet gaila, kad tik neseniai toks sumanymas įvyko. Antra gi vertus, gaila, labai gaila, kad kuopelė, kaip sužinojau, imasi netikrų, visai netinkamų priemonių savo darbui. Negana to, kad surašė jau dešimtis dainelių, bet sumanė dar parsiųdinti stenografijos knygas, iš kurių pasimokę galėtų rašyti senovės turtą pagreitinu būdu, kad tik daugiau jo surašytų.

Taip darydami labai klysta. Argi liaudies dainos, pasakos ir tt., neturėtų jokios vertės? Kuopelė, pasiėmusi toki sunkų darbą, privalo ir laiko nesigailėti jam. Vienai dainelei gerai ir teisingai užrašyti, kaip pasakotojas (ja) sako, reikia pusantros valandos. Pasakos gi kiek lengviau rašyti. Toliau eina priežodžiai, patarlės ir kit. Tė dar lengviau rašyti. Bet stenografija vis tik čia nieku būdu netinka.

Yra moksleivių, kurie atskiri renka liaudies tvarinius. Eina į tuos Voronežo urvus, kame gyvenamųjų tautiečių tremtiniai, kame glūdi kokio nors senelio ar senutės lūpose daug senoviškų dainelių ir kitų dalykelių. Sunkus darbas. Visi folkloro rinkėjai, turi žiūrėti kad sąžiningai atliktų darbą, vadinasi, kad užrašinėtu taip, kaip jiems sakoma.

Butų gerai, kad mūsų pedagogai pamokyti kaip reikia rašyti žmonių tvariniai, kuria rašyba (fonetika, poz.) ir t. t.

Tat draugai (es) moksleiviai, kuriems rūpi folkloro dalykas, turi kreiptis į žinovus patarimų. Priešingai, mūsų darbas žus, neatnešęs nė mažiausios naudos, ir kas svarbiausia, kad praleisime momentą, nes mūsų seneliai baigia savo vargingą gyvenimą ir keliauja mus apleidę kapuosna, nusinėdami su savimi visą turtą.

Dovydiotis.

Gelžkelininkams numažino algas.

1913 metais nuo rugpjūčio 1 d., štatiniams žemesiems gelžkelių tarnautojams buvo padidintos algos lig 40%. Vienok tuo padidiniu gelžkelininkai ne daug ką tegalėjo pasidžiaugti, nes tie algų priedeliai gelžkelių valdovų taip gudriai savo naudon buvo sugalvoti, kad juos prie kiekvienos progos būtų galima atimti, pavyzdžiui, nukel-

iant tarnautoją kiton vieton (nors tarnyba ir ta pati), suteikiant nemokamą butą ir tt. Tuo tikslu ir priedeliai buvo priskaityti ne algoms padidinti, bet butpinigiams ir gyvenimo brangenybei, kurie buvo padalyti į tris kategorijas, atsižvelgiant, koks kokioje vietoje gyvenimo brangumas.

Ir štai dabar karo metu, kada daugybė gelžkelininkų ir senųjų savo tarnybos vietų buvo evakuoti ir atsidūrė įvairiose vietose, gelžkelių valdovai, remdamies dar ramiųjų laikų savo nustatymais, pasirūpino ir šiuo sunkiausiuoju laiku evakuotiems gelžkelių tarnautojams suvienodinti algas, palikdami jiems tokias, kokias gauna vietiniai gelžkelininkai, atkeltiems iš kitur sumažindami.

Toki algų sumažinimą gavo ir gyvenantieji Gomelyje atkelti iš Liepojos štatiniai (Liep. Romnų gelž.) tarnautojai, nes Liepojoje buvo duoti didesni priedai, negu Gomelyje.

Toks gelžkelių valdininkų su evakuotais tarnautojais elgimasis yra labai neteisingas ir daro didelę nuoskaudą. Nes sulyginti atkeltuosius iš užimtųjų vietų su vietos tarnautojais nėra jokio pamato, kadangi gyvenantieji vietoje yra nepalyginamai geresnėse sąlygose: jie nieko nenukentėjo nuo karo, beveik kiekvienas iš jų turi šioji tokį judinamąjį arba nejudinamąjį turtą; iškeltieji gi daugelis nieko su savim nepasiėmė ir, atsidūrus visai ne nesvajotoje vietoje, ne vienas net negali surasti buto ir yra priversti rangyties su savo šeimynomis šuns vietoje kokioje nors daržinėje. Antra gi dabar tokiu sunkiu laiku kada gyventi reikalingųjų daiktų kainos — kaikiurių — beveik dešimteropai pakilo, gelžkelių valdininkai savo darbininkams vietoje padidinti algas rado reikalingu dargi sumažinti. O kas liūdniausia, kad tas sumažinimas krinta ant pečių tų tarnautojų, kurie gauna visumažiausia, nes algas tenumažino tik žemesniesiems meistrų pagelbininkams, kantorininkams ir sargams; numažino nuo šių 1916 m. geg. 1 d. algų sumažinimo įsakymas išduotas ne kokio valdininko, bet Gelžkelių Valdybos (Управление желѣзныхъ дорогъ). Kur gi čia teisybė?

Nuskaustas gelžkelininkas.

Del susirašinėjimo su užimtaja Lietuva.

Susirašinėjimų su vokiečių užimtomis vietomis biuras prie Didžiosios Kunigaikštystės Tatjanos Komiteto pranešė Lietuvių Centro Komitetui, kad įvykusi tarptautinė sutartis, kuria galima susirašyti su pasilikusiais užimtoje Lietuvoje. Norintieji susirašyti, turi kreipties į susirašinėjimo biurą: Петроградъ, въ бюро сношеній особаго отдѣла Комитета Е. И. В. В. Кн. Татіанъ Николаевны, Литейный пр. 47, nurodydami pasilikusio (sios): 1) pavardę 2) vardą, 3) kilimą (sakys: valstietis, bajoras ir tt.), 4) paskutinįjį prašančiam žinomąjį adresą, aiškiai nurodžius: guberniją apskritį, valsčių, kaimą; jeigu pasiliko mieste, tai ir gatvę, namų ir buto numerį.

Nurodžius šitas žinias, pats reikavimas reikia taip parašyti: prašau suteikti apie paminėtą žmogų tokių žinių: jo dabartinį adresą, apie jo sveikatą ir ar nereikalingas pinigų, arba rusiškai: прошу сообщить о вышеупомянутомъ лицѣ слѣдующія свѣдѣнія...

Apie save pranešant reikia rašyti: prašau pranešti (прошу передать)... (reikia surašyti, kas norima, kad būtų pranešta).

Apie save galima pranešti žinių iš savo asmens ir šeimos gyvenimo (ne daugiau). Jokios kitos žinios — ar tai iš viešojo, ar tai iš ekonominio gyvenimo — neleidžiamos.

Parašius dieną ir mėnesį, kada paklausimas rašytas, apačioje reikia parašyti savo vardas, pavardę ir savo adresas.

Nei markių, nei pinigų už siuntimą žinių ar pareikalavimą žinių dėti nereikia.

Ant. Tumėnas.

Korespondencijos.

ČIORNAJA PADINA, Samar. gub.

Lietuvių kolonija. Betarnaujant kariuomenėje teko laimėti susipažinti su kai kuriais šios vietos lietuviais, tai dabar, būdamas visai paliuosuotas iš tarnybos delei nesveikatos ir neturėdamas vietos nei negaudamas ir niekur

1911	15	8
1916	20	6
1921	25	5
1926	30	3
1931	35	2
1936	40	0,4

vadinasi džiova mirs vienas iš 30.000 gyventojų.

Puikus kovos vaisiai, laiminga šalis! Susidėjo visi dideli ir maži ir stojo prieš didžiausią savo priešininką, išgelbėjo nuo mirties ir kančių dešimtis tūkstančių žmonių. Kokiu būdu anglai priėjo prie tokių gerų vaisių? Anglai, kovodami su džiova, visų pirma stengėsi sveikuosius ginti nuo apsikrėtimo, o paskui jau gydyti sergančiuosius.

Sveikiesiems ginti gerino butus, nes yra žinoma, kad blogi, šlapi ankšti ir tamsūs butai — džiovos lizdas. Kai kuriuose miestuose, kur buvo blogi butai, įstatymu buvo liepta sudeginti ir sulaužyti tokie namai ir statyti nauji, sveiki gyventi. Kadangi džiova galima apsikrėsti ir nuo sergančių taja liga karvių, tai buvo išleistas ir tam tikras įstatymas — saugoti žmonėms nuo apsikrėtimo šituo keliu. Tai čia kelis tepaminėjau įstatymus, o jų išleista daugybė.

Betgi vieni įstatymai ir įsakymai maža tepadės, jei jų tamsūs žmonės neklausys. Todėl ne tik leidžiami įstatymai, bet platinamos ir žinios apie džiova tarp žmonių: spauzdinami ir dalijami žmonėms nemokami ar labai ma-

ža temokami lapeliai ir knygutės, laikraščiuose rašomi straipsniai, taisomos paskaitos, muziejai, parodos ir tt.

Augščiau matėme, kad visose šalyse — Anglijoje, Prancuzijoje, Vokioje, Rusuose ir kitur, pradėjus kovoti su džiova, atsirado sanatorijų. Kokia šių įstaigų rolė kovoje su džiova?

Kai buvo pastebėta, kad džiova jau vaistu neišgydoma, o ligonis pagyja ar žymiai pasitaiso tik būdamas geroje sąlygoje — gerai valgydamas, nenuvargdamas, geru oru dūsuodamas, tai ir buvo pradėta statyti tam tikros gydyklos, vadinamosios sanatorijos. Ne būtina šiltose šalyse jos statomos, jos gali būti beveik visur steigiamos. Apskritai, sanatorijai vieta renkama rami, toli miesto trukšmo, dulkių, pušiniuose miškuose, nes tokių miškų oras labai sveikas (ozonas, smala) ir grynas; kalnuotose vietose, kur ne toks didelis oro slėgimas, kur todėl ir dūsuoti lengviau; arti jurių, kur vienodesnis oras (saltumas), dėl to netaip greit peršaldomi plaučiai ir tt. Kadangi džiova išgydoma tik pradžioje, o vėlesnės stadijos neišgydomos, tai sanatorijose ir nemanoma išgydyti kiekvieno priimto ten ligonies.

Beveik visose sanatorijose buvimo laikas 3 mėnesiai, kai-kuriuose ir trumpesniai laikui priimami ligonys. Anglijoje buvimo laikas sanatorijoje pareina nuo ligos stovio. Paliekami sanatorijoje ligonys net 6 mėnesiams ir daugiau. Silpni ligonys, kuriems nėra

vilties išgyti, sanatorijon nepriimami. Kai-kurioms vaikų sanatorijoms nebe-priimami ligonys, kurie pradeda labai kosėti skrepliais. Tokiems ligonims duodamos namie pašalpos, pienas ir tt. ar jie skiriami tam tikrosna prieglaudomsna.

Iš sanatorijų todėl galima reikalausti, kad jos būtų geroje vietoje, kad ten būtų ramu, geras, lengvas valgis (pienas, kiaušiniai, miltiniai daiktai, daržovės), švaru. Tokiose sąlygose daugelis ligonių gali visai pasveikti, kiti tik sustiprėti, kad galėtų stoti į darbą, o dalis, žinoma, nepagyja. Tai toks sanatorijų uždavinys. Čia tik ką susirgęs džiova turi išmokti, kaip atgauti sveikatą arba kaip laikytis, kad nebūtų pavojinga sveikiesiems, kad jų neapkrėstų.

Imu čia kai-kurių sanatorijų apyskaitas. **Belgijoje** skaitome 70% pasitaisiusių sanatorijose ligonių. Iš to skaičiaus 14% visai pasveiko, 14% pasveiko abejotinai, 42% žymiai sustiprėjo, kad vėl galėjo stoti į darbą. **Vokioje** visiškai pasveiko 15—20%, sustiprėjo, kad vėl gali dirbti, 50—60%. **Anglijos** sanatorijų veikimo apyskaitos duoda veik tokių pat žinių, kaip Belgijos ar Vokijos sanatorijos, vadinasi, dalis pasveiksta, dalis sustiprėja ir dalis visai nepasitaiso.

ašalpos, pasiryžau pažiūrėti, kaip čia, oje rytų žemėje, gyvena mūsų tau-
tečiai.

Dar bevažiudamas pamačiau Lie-
uvoje neregėtą reginį ir stebėjau-
si, kaip žmogus prie visko pripranta. Žiū-
— čia ir žemę arija kupranugariais,
ir važiuoja jais.

Privaziavęs arčiau pamačiau katali-
ų bažnyčios bokštus. Aplink bažnyčią
vairių spalvų trobesių, paskendusiu
vaisių medžių soduose. Iš to jau su-
ratau, kad čia lietuvių gyvenama. Jie
ana pasituri, ūkį veda progresyvu,
uri visokių ūkio mašinų ir įtaisymų:
arinų kulių, pjaunamųjų mašinų,
alūnų ir t.t.

Iš kalbos girdėjau, kad čia esą dau-
iau ne 2000 lietuvių gyventojų, susi-
pietusių po kelis šimtus galvų įvai-
nuose sodžiuose.

Daug čia yra pasidarbavęs geras
lietuvis kun. Strikas. Atvykęs iš Lietu-
os jis čia atsidėjęs darbavosi toli nuo
evynės nublokštų tautiečių labui. Ir jo
ia gili vaga išvartyta. Mūsų tautiečiai
u buvo begrimstą svetimtaučių gel-
nėse ir bedį. Jis, kaip koks spindulys,
nušvietė ir atgaivino šią padangę.
buvo jis čia penkerius metus ir dar-
avosi nenuilsdamas. Delto daug ir
adarė: 1. įsteigė mokyklą; 2. nebuvo
argonų ir vargoninko — jis parūpino;
3. truko bažnyčios apdarų — jis įtai-
ė; 4. nebuvo klebonijos — šiandien ji
enai pastatyta; 5. kapines aptverdino
vora, sutaisė, sutvarkė ir t. t. Gyven-
amas nuolat su žmonėmis mokė juos
arumo, mandagumo, tvarkingumo,
gaivino jų tautos dvasią, pratino dai-
uoti lietuviškas daineles, giedoti ba-
nyčioje. Dabar Ciornoje Padinoje ne
aujiena išgirsti namuose dainuojant
grazių tautinių dainelių, o bažnyčioje
iedant giesmes gražia gryna lietuvių
alba. Labai labai gaila, kad kun.
Strikas negalėjo ilgiau čia pagyventi.

Ar galėjau tikėtis rasiąs tolimuose
Rusijos rytuose taip gerų žmonių, kaip
domopadiniečiai. Aš pats esu priglau-
tas ir tuo tarpu aprūpintas ir tariau
ž tai padėkos žodį A. T. B.—kiui.
J. Radziūnas.

TIFLISAS.

Kaipo cantraliame ne tik Užkauka-
o, bet apskritai viso Kaukazo mie-
te, Tiflise, lietuvių ne tik nemažas
skaičius yra, bet ir savo gyvumu pasi-
ymi. Yra čia net trys lietuvių drau-
gijos: Savitarpinės Pagalbos, Nukentė-
siams del karo šelpti ir Dailės mylė-
jų, kuri kiekviena savo srityje triū-
kia, veikia. Visa tai yra malonus apsi-
ėjimas.

Bet kiekvienas daiktas turi dvi pusi,
ip ir tiflisiečių lietuvių gyvenimas.

Daugelis per apsilėidimą, nesupra-
dami visuomeninio drauginio gyveni-
mo svarbumo ir naudos, galėdami ne-
ori dalyvauti draugijose, kiti gi, ne-
skaitydami lietuviškų raštų, laikraščių
kol kas mažuma teskaito, pamiršta
savąją gimtąją kalbą ir griebias sveti-
nos šeimynos arba net kartais ir drau-
gijų (per susirinkimus) gyvenime. Bati-
tai taisyti yda!

Trečias papeikimo vertas apsirei-
šimas čionai, tai vakarų taisyimas prieš
ventadienius. Tokia tvarka ne tik tai-
ytojams ant rytojaus daro keblumą
v. Mišias išklausti, bet apskritai ir
siems apsilankantiems daro tokį pat
emalonumą.

Ž. P.

KASTRAMA.

Rugpjūčio 30 d. atsisveikino sumu-
is pabėgėliais tremtiniais mūsų glo-
ėjas Indrašis, Kastramos Liet. Drau-
ijos Skyriaus pirmininkas. Tarėmės
skia visados našlaičiai, bet ne: rugsė-
io 4 d. buvo sušauktas visuotinis Sky-
aus narių susirinkimas ir po trumpo
alsavimo pirmininku buvo išrinktas
buvęs šio Skyriaus sekretorius Zu-
auskis, žmogus nusimanęs visuose
dalykuose, užjaučias mūsų skurdą,
mūsų vargus. Jo rūpesniu daug yra
adaryta, daug pagerinta mūsų dabar-
inis gyvenimas. Tikimės, kad ir toliau
enuleis rankų.

Pabėgėlis.

ŽLOBINAS, Mogil. gub.

Čia Bobruisko skyriaus įsteigta vai-
kų prieglauda ir mokykla, kurią lanko
60 vaikų. Vaikai laikomi gana gerai,
gaila tik, kad butas netinkamas nei
prieglaudai, nei mokyklai, bet nedide-
liame miestelyje sunku surasti. Mo-
kslas buvo per visą vasarą ir tik ru-
gsėjo 11 d. vaikus paliuosavo savaitei
atostogoms. Baigiant mokslo metus
buvo sutaisytas vakarėlis. Vaikai, p. p.
Borusevičaitė ir Niūnevietė pasidar-
bavus, pamokyti gražių dainelių ir ei-
lių, puikiai padainavo ir padeklamavo.
Buvo žadama sutaisyti gyvi paveikslai,
bet, neatėjus del ligos vaikams, nebuvo.
Vaikai darė malonų išpuodį. Tėvai, žiū-
rėdami į savo vaikelius, džiaugėsi, kad
jū vaikai taip puikiai mokomi ir au-
klėjami.

A. J.

KASTRAMA.

Liet. Dr. Kastr. Skyriaus n. d. k. š.
veikimas. Kastramoje kaip įsteigė Lie-
tuvų Komitetas buvo iš viso pabėgė-
lių lietuvių apie 200, bet tas skaičius
nuolat augo, ir dabar šelpiamų pabė-
gėlių Kastramoje 1233 ir jos apylinkėje
— apie 200. Iš pradžių labai plačia va-
ga darbas buvo dirbamas. Beveik iš
karto buvo įsteigta pradedamoji moky-
kla, bendrabučiai, siuvimo ir kirpimo
mokykla, vaikų prieglauda, valgykla,
paskiau — stalių ir batų dirbtuvės, dar-
bo ir teisių patarimo biuras, dar vėliaus
— žemės ūkio kursai „Andrejauskos“
dvare ir ūkio paskaitos Kastramoje.
Jeigu dar pridėsime prie to dažnai tai-
somas vakarėlius ir pasikalbėjimus su
pabėgėliais, vakarinius kursus suaugu-
siems, tai berods komitetas kalnus
verčia.

Bet iš tikrųjų nepasisekė kaip rei-
kiant aprūpinti pabėgėlių reikalų. To
priežasčių yra daug, svarbiausia prie-
žastis — stoka darbininkų, kurių (tu-
rint apie 20 įstaigų) reikėjo didelio
skaičiaus. Tuo tarpu pasisekė surasti
tikrai keli žmonės, kurie visomis įstai-
gomis rūpinosi. Viena iš jų M. pasiėmė
valgyklą ir siuvyklą vesti. Jos siuvy-
klos vedimas pasirodė labai vienpusi-
škas: kas pabučiavo ranką ir patiko,
tam davė drabužių kiek tik tai prašė,
o kas nesuprato reikiamai pagerbti —
visai nieko negavo. Pastačius faktinai
vedėją S. pati nieko nedirbo. Už tai
buvo pašalinta nuo vietos. M., vesda-
ma valgyklą, padirbo apie 500 rub. de-
ficito. Suprantama, tai Kastramos ko-
miteto kaltė, kurs neprižiūrėjo M. vei-
kimo. Dabar vyriausybė kas kartas ma-
žina pabėgėliams pašalpą: Kastramos
skyrius dabar gauna apie 22.000 rub.
3 mėnesiams; čia ir „pajokai“ įeina.
Tokių būdu minėtasis skyrius vargu
besugebės taip plačiai veikti ir pasie-
kti tą, kas buvo sumanyta. Kolei kas
draugijos darbas vaisingai dirbamas.

Biednas vaikas.

NARVA (Igauniuose).

Narvos miestas nedidelis ir nešva-
rus; viduriu eina Narvos upė. Gyvento-
jai beveik visi igaučiai ir rusai. — Pa-
bėgėlių daugiau ne 800 ir vis daugiau
jū čia atvažiuoja. Uždarbiai geri — fa-
brikose ir prie geležinkelio. Vyrai fa-
brikose uždirba po 3 r. 25 k. — 4 r.
50 k. per dieną, prie geležinkelio — po
2 r. 25 k., moters fabrikose — po 2 r.
4 k. ir daugiau, prie geležinkelio — po
1 r. 50 k. — 1 r. 75 k.; fabrikose 12
metų vaikai gauna po 75 k. — 1 rub.
Darbininkų visur mažai. Kambarių yra
puikų ir pigų — po 5—6 rub. mėn.,
tik maistas brangus. — Kai kurie lietu-
viai paklydusiai gyvena, girtauja, spi-
ritą geria. Keliolika lietuvių jau su-
skubo ištekti už rusų ir iganių. Yra
ir tokių lietuvių, kurie drovisi sakytis
lietuviams. Mokslo amžiaus vaiku yra į
60; kai kurie mokosi rusų ir lenkų mo-
kyklose. Jaunuomenė bažnyčion neina,
teisindamasi nieko tenai nesuprantanti,
ir tuo metu girtauja ir kortomis žaidžia.
— Bažnyčia nauja, mūrinė. Kunigas
buvo lenkas, tik vasarą, nes jis mokosi
Dvas. Akademijoje, ir rugpjūčio 31 d.
išvažiavo. Vargoninkas buvo lietuvis
(nuo 4—VIII nežinia kur dingęs); jis jau
mokė lietuvių chorą. Dabar mes tik pa-

giedam lietuviškai Aniolas Dievo ir
pora giesmių. Giesmės kunigui patiko,
ir leido visada giedoti. Jau du kartu
prašėm Centro Komitetą kunigo lietu-
vio Narvos ir Jambargo lietuviams. Jo
laikiamė dūsaudami, kaip saulės užte-
kant. Laikraščiai čia eteina: „Vado“ 3
ekz., „Rygos Garso“ 2 ir „Liet. Bal-
so“ 3.

J. J.

Zinios.

PETRAPILIS.

LIETUVIŲ VAKARAS. Šiandien už
Narvos Vartų Putilavo dirbtuvių rajone
pačių lietuvių darbininkų sutaisytas ir
jū pačių atliekamas bus lietuvių vaka-
ras.

Šaukiami apsaugininkai. Rugsėjo 23
d. šaukiami kariuomenės I rūšies ap-
saugininkai (ratnikai) 1916—1894 metų
šaukimo ir II rūšies apsaugininkai 1916
— 1900 m. šaukimo.

Rusų „Večern. Vremia“ laikraščio
redaktorius Suvorinas nubaustas
500 rb., kam be rūmų cenzūros įdėjęs
savo laikraštį paveikslą su parašu „Jo
Augštybė Seid-mir-Alimas Bucharos
emiras.“ Įdėtasis paveikslas esas ne
Bucharos emiro, o jo tėvo.

Tremtinių šelpimas. Žemietybių są-
jungos tremtinių reikalų skyrius išleido
tremtinių vaikų ir našlaičių sąrašus,
pametusius savo tėvus arba globėjus.
Dabar tie vaikai yra priglausti miestų
ir žemietybių sąjungų įstaigose. Tokių
vaikų sąrašuose yra pažymėta daugiau
ne 11,000.

Ministerių taryba rugsėjo 20 dienos
posėdyje svarstė buvusiojo vid. reik.
min. A. Chvostovo pranešimą „Sievero-
pomoščės“ ir „Jugobieženc“ likimą
ateityje ir nutarė tą bylą pasiųsti trem-
tinių reikalų tarybai apsvarstyti. Tad
gandai, kad tiedvi rusų organizacijai
busianti likviduoti, pasirodo, dabar ne-
beturi pamato.

Tam tikrosios tremtinių reikalų ta-
rybos rugsėjo 15 d. posėdyje buvo svar-
stomas klausimas apie tremtinų šelpi-
mą sugrįžus po karo į tėvynę. Besvar-
stant jį, iškilo gretimai ir kitas klau-
simas, — kad šelpti reikės ir tuos, ku-
rie dabar yra pasilikę priešininkų užim-
tosiose vietose. Vyriausybės atstovas
Likošinas tokiam šelpimui priešingas,
nes, girdi, galima esą abejoti, kad tie
žmonės bus išbuvę ištikimi. Tatijanos
Komiteto pirm. sen. Neudhardtas išsi-
tarė, kad reikės šelpti ir pasilikusiuo-
sius. Tautų organizacijų atstovai taip
pat buvo priešingi Likošino pasiūly-
mui. Galų gale Likošino pasiūlymas —
nešelpiti pasilikusiųjų — tam tikrosios
tarybos buvo atmestas.

Maskvos gubernatorius pranešė žė-
mietybėms ir miestui, kad tremtinių
nesiųstų į Petrapilį ir į gubernijas arti
fronto.

Vartotojų draugijos vis. susirinkimas
bus šiandien Nevos prospekte № 56,
Jelisiejevo namuose, Komercijos kursų
salėje.

Suchomlinovas. Buvusiojo kariuome-
nės ministerio Suchomlinovo bylos tar-
dymas dar nepabaigtas esąs. Jis dabar
uždarytas Petro Povilo tvirtumoje ir
laikomas, kaip visi kiti. Jo pati kelis
kartus prašė palengvinti vyro padėji-
mą, bet jos prašymas liko neišklausytas.

SVETUR.

Vokios parlamentan įneštas suma-
nymas pailginti dar metams atstovų
igaliojimus, vadinamas ligi 1918 m. sau-
sio 12 d.

Graikuose. Laikinoji vyriausybė per-
sikėlė iš Kreto salos Salonikuosna. Jos
šalininkų skaičius vis didėja. Saloni-
kuosna be paliovos traukia savanoriai
graikai ir graikų kariuomenė. Laikinoji
vyriausybė, norėdama išvengti riausių,
vis tebemėgina patraukti savo pusės
karalių Kastantiną. Visos Graikų sa-
los, Makedonija ir dalis Atikos jau
pripažino Venizelo, Kondurijočio ir
Danglio vyriausybę. — Vieton genero-
lo Moschopulo, kuris prisidėjo prie
tautos komiteto Salonikuose, Graikų
general. štabo viršininku paskirtas pul-
kininkas Stratigas.

Japonų ministerių kabinetas atsista-
tydino.

Buvusis Rumunų ministeris senato-
rius Ksenopolis važiuoja Maskvon ir
Petrapilin. Čia jis tyrinės sąlygas,
kurios galėtų surišti Rumunus su Ru-
sais ekonomijos srityje.

Turkuose. Turku vyriausybė uždare
Konstantinopolyje ir kituose miestuose
„Vienybės ir Progreso“ partijos klu-
bus, kadangi jie beveik visi nusprendė
nelaukiant taikintis su sąjungininkais
be Vokios ir Austrijos.

Rugsėjo 11 d. Turkuose pakartas
majoras Džemilis, kuris kurstė susiar-
tinti su sąjungininkais ir net buvęs su-
simokęs su kitais varu nuversti mini-
sterių kabinetą ir pakeisti kitu.

Vengrų parlamento posėdžiai atidėti
ligi lapkričio 24 d.

Keli vokiečių cepelinai vėl bombar-
davo anglus. Vienas cepelinas numu-
štas Londono apylinkėse.

Graikuose. Paskutinėmis žiniomis,
laikinoji vyriausybė busianti Mitilenoje.

Generolas Danglis, 40 aficerių ly-
dimas, atvyko Salonikuosna tautos ko-
miteto kariuomenės organizuoti.

Kalageropulo ministerių kabinetas;
karaliaus sutiktas, atsistatydino. Neat-
sistatydino tikrai pats ministerių pirmi-
ninkas Kalageropulas ir svetimųjų rei-
kalų ministeris Karapanas. Atsistatydi-
nusieji ministeriai patarė karaliui ap-
skelbti karą Bulgarams. Karaliaus drau-
gai mėgina sudaryti naują, Vokiai pa-
lankų, kabinetą su Kalageropulu arba
artimu karaliaus draugu Streitu. Pini-
ginis Graikų padėjimas sunkus. Atskli-
us naujesiems Graikams, pelno mažai
begaunama. Be to, laikinosios vyriau-
sybės sukeltasis judėjimas pradeda
veržties ir senuosiuosna Graikuosna.

Japonuose. Naujas ministerių kabi-
netas sudaryti pavesta grafui Terauci.

KARAS.

Rusų šune. Į rytus nuo Zarasų po
smarkaus artilerijos šaudymo vokiečiai,
perėję per savo vielių tvoras, pradėjo
rusus šaudyti, rusai vokiečius suvijo
atgal apkasuosna. Ties Servečo upe
priešininkas naktį bandė pulti rusus,
bet pasisekimo neturėjo. Zaturcų-Vo-
lios-Sadovskos ir Šelvovo apylinkėse
smarkus mūšiai. Kai-kuriose vietose
rusai paėmė austrų apkasų. Priešinin-
kas atkakliai ginasi. Ties Zlota Lipa
smarkus mūšiai. Priešininkas sulaukęs
paspirties iš atsargos, karštai puola rus-
us. Rusai atmuša. Mūšiai be galo at-
kaklus. Per tris dienas rusai paėmė
5000 belaisvių.

Kaukazo šone nieko ypatinga.

Prancūzuose. Mūšiai apie Somą ne-
siliauja. Prancūzai nors išlengvo, betgi
žygiuoja priekin. Paėmė kelis šimtus
vokiečių belaisvių ir keliolika kulkosvy-
džių. Ties Lepinu vokiečiai bandė pul-
ti prancūzus, bet prancūzų armotos iš-
vaikė, daugumą išmušė. Į pietus nuo
Somos vokiečiai irgi puolė prancūzus
bet nieko nelaimėjo. Apie Somą mū-
šiams daug kliudo blogas oras. Pra n

cūzų lakūnai neduoda ramybės vokiečių geležiniams paukščiams. Šiomis dienomis prancūzų lakūnai jų numušė kelis.

Anglai kruta visą laiką. Naktimis jie puola vokiečius ir išmuša iš apkasų. Į pietus nuo Ankro anglai atstūmė vokiečius ir išlygino savo linijas. Vienoj vietoje anglai paėmė vokiečių apkasų, bet vokiečiai smarkiu ančpuoliu vėl atsiėmė, vokiečiai pakloję daugybę savo žmonių. Vietomis esą labai smarkių mušių. Vokiečiai sulendą mūrinuosna namuosna ir gina iki paskutinosios. Anglams irgi kliudęs blogas oras, lyja, armotoms sunku esą šaudyti. Anglai paėmė daugiau ne 100 belaisvių.

Per savaitę anglai ir prancūzai paėmė apie 6000 belaisvių, 27 armotas, 194 kulkosvydžius, 40 armotų rausikų, 2000 šautuvų ir daug kitokių daiktų.

Italų šone. Italai paėmė vieną augštumą ir daugelyje vietų sustiprino apkasų. Italai slenka priekin, paima daug karo daiktų. Austrai bandė atsiimti paimtas vietas, bet nieko negavo. Visur italai padarė austrams daug nuostolių. Italuose ūkanos, lietus, sunku kariauti.

Balkanuose. Tarp Ruščuko ir Turtukajo rumunų kariuomenė perėjo Dunojaus upę. Šiaurės, pietų ir Dobrudžos šonuose smarkūs mušiai. Rumunai po kiek slenka priekin, paėmė belaisvių 14 oficerių ir 1100 kareivių, 9 kulkosvydžius ir daug kitokių daiktų. Bulgari atakliai ginasi. Dobrudžoje rumunai puola bulgarus, bet bulgarai daro ančpuolius.

Ties Strumos upe bulgarai padarė du ančpuolius atsiėmė tuos apkasus, kuriuos neseniai anglai buvo paėmė. Černos apylinkėje serbai žygiuoja priekin. Serbai paėmė pirmą bulgarų sustiprintą liniją Starkaugrobo augštumoje ir visą bulgarų bateriją. Ties kairiojo Strumos upės krantu anglai paėmė bulgarų apkasų ir privertė bulgarus bėgti be tvarkos. Bulgari gavo daug nuostolių. Belaisvių anglai paėmė 250, 3 kulkosvydžius ir kitokių daiktų.

Aigipte. Turkai kraustos, iš Birel-mazaro.

Aravijoje. Turkų kariuomenė Taife, 50 oficerių ir 1800 kareivių su 9 armotomis, pasidavė arabams.

Paskutinės žinios.

Rusų šone. Nuo Volinės Vladimiro iki Dniestro upės smarkūs mušiai. Rusai paėmė priešininko apkasų. Rusai paėmė daug belaisvių.

Kaukazo šone. Pajūryje rusų kariuomenė, padedant jūrų kariuomenei, išmušė turkus iš jų pozicijų. Į vakarus nuo Kalkito rusai išmušė turkų sargybą, paėmė daug belaisvių, armotų šovinių ir kitokių daiktų.

Dobrudžoje rusai ir rumunai tebeslenka priekin, paėmė 13 armotų ir 1000 belaisvių.

Balkanuose. Rusų, prancūzų ir serbų kariuomenė sumušdama bulgarus žygiuoja priekin. Strumos lygumoje anglai atmušė bulgarų puolimus. Serbai perėję Černos upę mušdami veja bulgarus. Paėmė 1000 belaisvių.

Nuo Nidvos kalno bulgarai bėga be tvarkos. Serbai paėmė Kenalį. Serbai savo tėvynės atsiėmė 200 ketvirtinių varstų žemės plotą.

Prancūzuose. Anglai galutinai išmušė vokiečius iš Labės. Ties Ankru ir Soma karšti mušiai.

Aukos.

Per „Liet. Balso Redakciją.“

Veltui dalyti laikraščiams neturtin-giems tremtiniais:

Kun. J. Pikšrevičius . . . 10 rub.

Lietuviams belaisviams:

Kun. J. Pikšrevičius . . . 15 rub.

Užimtajai Lietuvai:

Kun. Micevičius . . . 10 rub.

Mokyt. Indrulaitis . . . 2 rub.

Saratovo Lietuvių Globa šelpiti lietuviams belaisviams iš Mažosios Lietuvos prašo paskelbti šias aukas:

I. Belaisviui Martynui Jankui sušelpiti Saratovo inteligentai sumetė:

- 1) Stud. Ig. Urbaitis . . . 1 r. 50 k.
- 2) Stud. St. Zienius . . . 1 " 50 "
- 3) Stud. J. Dailida . . . 1 " — "
- 4) Stud. Juras Krikščionas 1 " 50 "
- 5) J. Vaitiekūnas . . . 3 " — "
- 6) Inž. S. Grinkevičius . . 3 " — "
- 7) Zig. Valaitis . . . 3 " 50 "

Viso 15 rub.

II. Šventei, atidengiant belaisvių vaikams mokyklą:

- 1) Stud. K. Michalauskas 1 r. — k.
- 2) Stud. Zienius . . . 2 " — "
- 3) Mokyt. Pr. Šlapikas . . 2 " — "
- 4) J. Vaitiekūnas . . . 2 " — "
- 5) F. Stapulionis . . . 1 " — "
- 6) Inž. V. Skardinskas . . 3 " — "
- 7) St. Grajauskas . . . 1 " — "
- 8) Zigm. Valaitis . . . 3 " 73 "
- 9) Af. K. Škirpa . . . 7 " — "

Viso 22 r. 73 k.

Sekretorius A. Zienius.

Pranešimas.

Lietuviams reformatams Maskvoje pamaldos su komunija bus reformatų bažnyčioje spalio 2 d. 2 val. (Малый Трехсвятительский пер. № 5, tramv. A).

Kun. P. Jokūbėnas.

Redakcijos atsakai.

Greimui. Už Tamstos paaukotas 45 kap. siunčiame veltui vieną numerį „Liet. Balso“ netekusiam sveikatos kareiviui J. Radziūnui.

Juozui Pagareckui. Tamstos vardu „Lietuvių Balso“ Redakcijai yra atsiųstas laiškas. Prašom užėti atsiimti.

Viktorui Minglėvičiui (tarnavusiam gal ir tebetarnaujanti Rygos Komer. bankoje). Tamstai yra „Lietuvių Balso“ Redakcijoje laiškas iš Amerikos nuo brolių. Prašom ateiti pasiimti arba pranešti savo adresą.

Redaktorius L. Noreika.

Leidėjas Martynas Yčas.

JULIJONA KRIPAITĖ iš Kauno gub., Šiaulių aps., Laižuvo m., ieškau giminių ir pažįstamų. Petrograd, Офицерская ул. № 13 кв. 20. 2062—4

VERONIKA KAULIUNYTĖ Radviliškio par., Monikiškių kaimo, ieškau Onos Poneliukės iš Radviliškio miestelio. Petrograd, Везенбергская ул. № 19 кв. 36. 2070—3

ANTANAS BERNOTAS ieškau kareivio Juozo Liubanavičiaus iš Kauno gub., Tirkšlių valsč., Brūžių viensėdžio. Гомель, Мог. губ., Рагачевская, 32. 2071—3

EMILIJA TIROLIENĖ iš Panevėžio miesto, Kauno gub., ieškau savo motinos O. Jokūbėnienės, sesers Baronienės ir pažįstamų. Рагачев, Мог. губ., Кирпичный завод д. Симкина. 2027—1

PRANCIŠKUS ČUDARAS Kauno gub., Penev. aps., Pabiržės valsč., iš Likėnų, ieškau sūnaus Stanislovo. Екатеринослав, 3-я Кайдакская ул. № 13. 2073—1

ROZALIJA GURSKIENĖ Kauno gub., gyvenusi Panevėžyje, ieškau tėvų Juozapo ir Grasilos Giedrikų, brolio Kazimiero ir Jono. Visi Panemunės valsč., iš Giršutų. Екатеринослав, Литовский Комитет. 2074—2

ONA KRINICKIENĖ (Pajedytė) 22 metų, ieško savo tėvo, švogerio, brolio, seserų ir kitų giminių ir pažįstamų. Симферополь, Салгирная ул. д. № 4. 2067—2

„ŽVAIGŽDĖ“

Tai rimčiausias Amerikos lietuvių katalikų savaitinis laikraštis, kuris duoda įvairiausių žinių iš viso pasaulio ir šiaip pasiskaitymų.

„Žvaigždė“ kiekviename numeryje nemažai duoda žinių iš tėvynės Lietuvos.

„Žvaigždė“ eina jau antra dešimtis metų ir vis ta pačia pakraipa gina katalikų reikalus, ragina lietuvius katalikus šviestis ir išmintingai savo šviesą gyvenimą tvarkyti.

„Žvaigždė“ nepataikauja tiems, kurie nori katalikais vadintis, o palaiko katalikų priešininkus ir jų paklydimus skleidžia vien pasigyrimui jų tarpe.

„Žvaigždės“ motto buvo ir bus: — Dievas, Tėvynė, Teisybė.

„Žvaigždė“ daugeliui padėjo ir padeda surasti gimines bei pažįstamus Amerikoje.

„Žvaigždės“ kaina metams:

Amerikoje 2 doleriai, Lietuvoje bei Rusijoje 4 rub.

„ŽVAIGŽDĖS“ adresas:

3654 Kichmond St., PHILADELPHIA, PA.

3048—7

Andrius Kudirka

gyvenantis 1121 Chara ave.
Sheboygan Wis.

Ieškau savo žmonos Agotos Kudirkienės iš Suvalkų gub., Marijampolės ap., Panemunės valsč., Obelių kaimo, parvažiavusios į Lietuvą iš Amerikos prieš pat karą.

Taip pat ieškau savo tėvų, brolio, seserų bei giminių ir pažįstamų. Atsiliepkite!!!

2029—1

Kareiviai Žaslių par., Vilniaus gub.:

Motiejus Stankevičius, Stasys Savickas (Naravų), Stasys Kacevičius (Vaidžionių), Motiejus Gradeckas (Mičiūnų), Andrius Urbonas (Paltininkų) ir Matušas Stadkevičius (Guronų).

Darsuniškių par., Vilniaus gub.:

Pranciškus Burgulas (Lapainis) ir Jezno par.: Vincas Pauliukonis (Sundokų) praneša, kad jų adresas: 239-ый Константиноградский полк, 14-я рота.

Šiame pulke 16-toje rotoje yra:

Marcinkonių par. Jonas Krušas (Kapiškių), Merkinės par. Juozas Bilinskis (Bingelių) ir Jezno par. Petras Navickas (Verbiliškių).

13-oje rotoje: Vincas Skernevičius.

3044—2

KAZIMIERAS ŽEBRAUSKAS Kauno gub., Raudondvario valsč., Babilūnų kaimo, ieško giminių ir pažįstamų. Смоленск, Костельная Козинка д. Ушкова № 15 кв. 2. 2023—4

Kareivis **JUOZAS BLAUZDYS** Kauno gub., Mosėdžio m., ieškau žmonos Onos ir giminių. Дѣйств. армія, 53 зап. полк. 2024—3

Vargonininkas ieško vietos. Moka vesti raštinę ir chorą. Sužinoti Voroneže Lietuvių Komitete. 2049—1

DAUGIENĖ DABKYTĖ ELZBIETA iš Kalniškių, Raseinių aps., Šidlavos valsč., ieško tėvų, seserų ir pažįstamų. Воронежъ губ., Б. Москвская ул. № 33. 2050—1

JUOZAS SVIDERIS iš Pakruopio valsč. ir par., Kauno gub., ieškau sesers, tetos ir švogerio Valio. Петроград, Везембергская 36—26. 2051—1

JONAS NAVADUNSKIS iš Pakruojaus miestelio, Kauno gub., ieškau motinos, giminių ir pažįstamų. Петроград, Выб. ст., Саратовская ул. № 18 кв. 9. 2052—1

KARALINA REZGAITĖ ieško sūnaus Juozapo ir Vincento Raudžio iš Bileikių sod. ТУЛА, Литовский Комитет. 2058—3

VERTIBAVIČIUS Obelių par., Zarasų apskr., ieško brolių, seserų ir motinos. ОМСКЪ, Кривая 8. 3043—1

STANISLOVAS SUSNIS ieško brolio sūnaus Adolfo Rakūno, Cudelių kaimo, Pandelio valsč., ir Juozapo Sarulio, Rumpišio k., Pandelio valsč. Adresas: Петроград, Мѣщанская ул. д. № 8, квартира 41.

JURGIS MIKELIONIS iš Suv. gub., Gižių par., Vilkaviškio aps., Mariškių kaimo, ieškau giminių, pažįstamų. Петроградъ, Нев. заст., Форт. ровский постъ, Ник. ж. д. № 3 кв. 18. 3041—1

J. VALIŪNAS, gyvenantis 330 Gedrich St. S. W. Grand Rapids Mich.

Ieško savo tėvo ir brolio Valiūnų iš Skaisgim., švogerio Vaitiekūno iš Bilžių kaimo, K. G. čiaus (Guncia) iš Kemšių, F. Dijoko iš Budrų, visi Žagarės valsč., Šiaulių aps., Kauno gub. Paieškite minėtoju adresu. 3039

Kun. Vaclo Giedris

pranešu broliui Amerikoje, kad Peliksalio riuomenėje, kitų nežinau, kur yra; prašau atsiliepti. Штабъ 1-ой Дѣйсвующей арміи. 3046—1

Prašau Amerikos „DRAUGO“ atspausdinti.

PETRAS PLEPYS Kauno gub., Zarasų apskr., Kvetkų valsč., Simonų sod., ieško giminių ir pažįstamų. Крейцбургъ, Вит. губ., Старая ул. № 261. 2055—2

ANTANINA KRIZONAITĖ ir **ANTANAS JACKAS** prašomi atsiliepti šiuo adresu: Поч. Браславъ, Ковенской губ. м-ко Слободы. Кун. М. Пашковскому (Juozui). 2056—6

JONAS GNIŽINSKIS buv. Taujėnų valsč., raštininkas, Ukmer. aps., Kauno gub., ieško savo brolio Kazimiero ir brolio Teofilio Kuolė. Уфа, Казенная Палата 4 столъ, 1 отд. 1943—2

JONAS RIMONIS iš Baisogalos miesto, Kauno gub., Krakių valsč., ieško dėdės Jono Rimono, Adomo Rimonio, Juozo Banevičiaus (pastarasis Kuzių sod., Datnavos par.), ir pažįstamų iš Baisogalos. Поч. ст. Паньковка, Екатеринбург. Новомоск. у. Контора князя Урусова. 2059—2

Noriu gauti vietą gyvulių auklėtoju arba padėjėju.

Поч. ст. ПАНЬКОВКА, Екатеринбург. губ. Новомоск. уезда. Контора князя Урусова. Ржев. нису. 2060—2

TAKLĖ PRANAITIENĖ Kauno aps., iš Raudondvario, ieškau sesers Čizinauskienės, giminių ir pažįstamų. Екатеринбург, Литовский Комитет. 2061—1

Geriausia vieta pinigams karo metu Brolių Vailokaičių ir B-vės Draugija.

PINGAI TIKRI: visu karo metu Draugija nesustabdė pinigų išmokejimo.

NUOŠIMČIAI GERI: pasidėjusiems metams — 5 rub. nuo šimto, pareikavusiam — 4 rub.

PARANKU PASIDĖTI ir LENGVA ATSIIMTI: pinigus atsiųsti ir gauti atgal galima paštu.

Adresas: Петроградъ, Лермонтовский просп. № 10.

T-vu „Бр. Вайлокайтис и К-о.“ 1688—s.